

הנשיא גוסס ביי"ג ניסן, שאם ימות יהיו כל הציבור טמאין, שהרי מצוה על כל ישראל להתעסק בו ויקרב הפסח בטומאה ולא יהיו צריכים לטהר הכלים.

ולפיכך, סכין העומדת לשחיטת הפסח אדם מטבילה, שמא לא ימות הנשיא ויצטרכו סכין טהורה, ולכן סכין הנמצאת בארבעה עשר שוחט בה מיד דחוקה היא שהטבילה מאתמול כדי לשחוט בה את הפסח ביי"ד.

אבל קופיץ, שיש שני ספיקות אם יזדקקו לה.

א. שמא ימות הנשיא ויעשו הפסח בטומאה ואז אין מקריבין קרבן חגיגה בטומאה ולא יזדקקו לקופיץ.

ב. גם אם לא ימות הנשיא שמא לא ימנו על הפסח מנויים הרבה, ויהא בקרבן הפסח מספיק בשר לכל החבורה ואזי הדין שאין מביא עמו קרבן חגיגה.

והיות ויש שני ספיקות אין אדם מטביל את הקופיץ שמא בכל זאת יצטרך לו, ולכן חזקתו שהוא טמא וצריך המוצאו להטבילו.

אם חל ארבעה עשר לחיות בשבת ומצא בו ביום קופיץ הרי זה שוחט בה מיד, ואין צריך להטבילה, ואף שאינו צריך לקופיץ לשבור בה עצמות קרבן החגיגה היום, דאין מביאין קרבן חגיגה בשבת, מכל מקום הרי הוא צריך לה למחר, ליום ט"ו בניסן, לצורך קרבן החגיגה שיקריב אז. והיות ואין מטבילין כלים בשבת, ודאי הטבילה הבעלים שאיבדה ביי"ג, וכבר היא טהורה.

ואם מצאה בחמישה עשר בניסן, היינו ביום כא-ב

סכין שחיטה שנמצאת בירושלים ביי"ד בניסן, בחזקת טהורה היא, ושוחט בה מיד, דאמרינן אפילו אם היתה טמאה, ודאי הטבילה בעליה אתמול כדי שתטהר בהערב שמש ותהא ראויה לשחוט היום בערב פסח.

כי כלי שנטמא והוטבל אסור להשתמש בו לקדשים, כל עוד הוא "טבול יום". ורק אחר הערב שמש, דהיינו צאת הכוכבים, הוא נטהר לגמרי.

נמצאה הסכין בשלושה עשר בניסן חיישינן שמא היא טמאה, והואיל ויש שהות להטבילה עד הערב [כדי לטהרה בהערב שמש] חיישינן שמא עדיין לא הטבילה בעליה.

ולכן הוא שונה ומטבילה, ושוחט בה את פסח ביי"ד, שכבר היה הערב שמש.

מצא קופיץ, שהיא סכין גדולה העשויה לשבור בה עצמות, הואיל ואינה עומדת לשחיטת קדשים, וכן אין משתמשיין בה לשבירת עצמות הפסח שהרי נאמר "ועצם לא תשברו בו", לכן לא תלינן שהטבילה בעליה, ולפיכך בין בזה ובין בזה, היינו בין שנמצאת ביי"ג ובין שנמצאת ביי"ד, הרי הוא שונה ומטביל אותה ורק אז היא טהורה.

בגמרא בבלי מסכת פסחים [דף ע א] הקשו: הרי הקופיץ ראוי לקצץ בו עצמות של קרבן חגיגה הבא עם הפסח ביי"ד ניסן [אבל לקרבן הפסח אינו ראוי שהרי אסור לשבור בו עצם], ואם כן גם בזה יש לומר שהטבילה ביי"ג כדי שתהא ראויה לכך, ומדוע אם מצאה ביי"ד שונה ומטביל.

ומעמידה הגמרא את המשנה כגון שהיה